

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету тваринництва
та водних біоресурсів
Конюшенко Р.В.

Протокол № _____ від _____ 2023 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри технологій

у птахівництві, свинарстві та вівчарстві

Протокол № 10 від « 17 » травня 2023 р.

Завідувач кафедри

д. с.-г. н. Лихач В.Я.

СХВАЛЕНО

Гарант програми

д. с.-г. н., професор кафедри

технологій у птахівництві,

свинарстві та вівчарстві

Прокопенко Н.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Спеціальність:	204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
Освітня програма:	«Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
Факультет:	Тваринництва та водних біоресурсів
Розробники:	Мельник В.В., доктор історичних наук, доцент кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві Грунтковський М.С., кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві Базиволяк С.М., кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві Богданова Н.П., кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві

Київ – 2023 р.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету тваринництва
та водних біоресурсів

_____ **Кононенко Р.В.**

Протокол № ___ від _____ 2023 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри технологій
у птахівництві, свинарстві та вівчарстві
Протокол № 10 від « 17 » травня 2023 р.

Завідувач кафедри

_____ д. с.-г. н. **Лихач В.Я.**

СХВАЛЕНО

Гарант програми

_____ д. с.-г. н., професор кафедри
технологій у птахівництві,
свинарстві та вівчарстві

Прокопенко Н.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Спеціальність:	204 – «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
Освітня програма:	«Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
Факультет:	Тваринництва та водних біоресурсів
Розробники:	Мельник В.В., доктор історичних наук, доцент кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві
	Грунтковський М.С., кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві
	Базиволяк С.М., кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві
	Богданова Н.П., кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві

Київ – 2023 р.

1. Вступ

Метою навчальної практики є закріплення знань, отриманих в процесі навчання, набуття первинних навичок роботи на тваринницьких підприємствах.

Основними базами навчальної практики з технології виробництва і переробки продукції тваринництва є господарства відокремлених підрозділів Національного університету біоресурсів і природокористування України та навчальні лабораторії кафедри факультету тваринництва та водних біоресурсів, зокрема:

- ВП НУБіП України «Агрономічна дослідна станція»;
- ВП НУБіП України НДГ «Ворзель»;
- ВП НУБіП України «Великоснітинське НДГ ім. О.В. Музиченка»;
- ННВ лабораторія технології виробництва продукції птахівництва;
- ННВ лабораторія конярства (стайня);
- ННВ лабораторія технології виробництва продукції бджільництва;
- навчальна лабораторія «Технології виробництва продукції свинарства»;
- навчальна лабораторія «Технології виробництва продукції скотарства»;
- навчальна лабораторія «Якості м'яса»;
- навчальна лабораторія «Якості молока та молочних продуктів» та ін.

При підготовці фахівців за цільовим договором з сільськогосподарськими підприємствами, навчальна практика з технології виробництва і переробки продукції тваринництва може проводитись на базі інших сільськогосподарських підприємств, якщо це передбачено договором.

Перед початком навчальної практики надається інструктаж з безпеки з відповідним записом в журналах на кафедрі.

2. Цілі практики

Набуття відповідних дисципліні компетенцій та загальне ознайомлення з виробництвом по спеціальності;

Набуття та розвиток початкових професійних навичок, знань та навичок за обраною спеціальністю;

Формування загального бачення майбутньої виробничої діяльності.

3. Практичні завдання

Під час цієї практики студенти повинні бути ознайомні з:

Основними питаннями тваринництва на сільськогосподарських підприємствах;

Технологія заготівлі та зберігання кормів;

Ведення первинної зоотехнічної документації, звітність у тваринництві;

Питання розведення тварин;

Технології тваринництва в різних формах власності (утримання тварин, техніка годування, організація доїння, організація літнього випасу тварин, категорії ставок у рибному господарстві, питання технології тваринництва, свинарства, вівчарства, конярства та птахівництва);

4. Студент повинен знати:

- Загальну структуру підприємства, призначення його основних послуг, структура цехів, обов'язки посадових осіб.
- Гігієну утримання, годівлі, перевезення тварин, охорона праці обслуговуючого персоналу.
- Систему оцінки годівлі і якості кормів, раціональну годівлю тварин різних видів.
- Історико-економічні чинники розвитку окремих галузей тваринництва.
- Біологічні особливості певних видів сільськогосподарських тварин.
- Розмноження, утримання, годівлю та використання окремих видів сільськогосподарських тварин.

5. Студент повинен мати можливість:

- Логічно і послідовно обґрунтовувати технологічні рішення на основі знань;
- Продемонструвати розуміння загальної зоотехнії і зв'язку між її компонентами;
- Розуміти і використовувати критичний аналіз технологічних рішень у тваринництві;
- Правильно використовувати методики і методи.

6. Зміст практики

Тематичний план навчальної практики з технології виробництва молока та яловичини

Теми	Зміст	Кількість годин
Технологія заготівлі та зберігання кормів	Технологія заготівлі трав'яних кормів. Технологія заготівлі кормів. Зберігання сіна, силосу, коренеплодів, зернових кормів.	12
Питання тваринництва в різних формах власності	Цілі та завдання різних видів господарств. Організація процесів і продажу продукції	12
Утримання тварин	Способи утримувати тварин. Організація використання пасовищ.	12
Звітність у тваринництві	Щомісячні звіти по тваринництву. Форми документів з обліку руху молока та іншої продукції тваринництва, споживання кормів, заробітної плати.	12
Технологія виробництва продукції козівництва	Комплексне оцінювання великої рогатої худоби. Моніторинг годівлі корів і молодняку. Оцінювання умов утримання різних статевих і вікових груп худоби.	12
Технологія виробництва продукції свинарства	Категорії підприємств по розведенню свиней. Основні питання технології виробництва продукції свинарства.	12

	Організація забою свиней.	
Технологія виробництва продукції птахівництва	Категорії птахофабрик. Способи утримання птиці. Основні питання технології птахівництва. Організація забою птиці.	12
Технологія виробництва продукції вівчарства	Категорії вівчарських господарств. Способи утримання овець. Основні питання технології виробництва баранини і вовни. Проведення стрижки овець	12
Технологія виробництва продукції кролівництва	Категорії підприємств по розведенню кролів. Способи утримання кролів. Основні питання технології кролівництва. Організація забою кролів.	12
Технологія виробництва продукції конярства	Категорії кінних ферм. Способи утримувати коней. Основні технологічні питання в конярстві. Організація спортивних випробувань коней.	12
ВСЬОГО		120

7. Методичні рекомендації

Засвоєння знань і навичок з технології виробництва і переробки продукції тваринництва відбувається згідно з тематичним планом навчальної практики. Кожна тема в тематичному плані містить аудиторні (теоретичні заняття) і самостійну роботу (практичне виконання завдань необхідне для отримання навичок).

Під час аудиторних занять студентам викладаються теоретичні основи даної теми, діючі правила виконання робіт і вимоги до них згідно з нормативними документами, показуються приклади виконання окремих операцій.

Під час самостійної роботи студенти особисто виконують індивідуальні завдання згідно з тематичним планом під наглядом керівника і працівників ферми, за якими вони закріплені.

У навчальний час студент приймає участь у догляді за тваринами та допомагає технологам господарства виконувати їх обов'язки.

Після перевірки отриманих навичок, у не навчальний час, він може підміняти працівників господарства і самостійно виконувати окремі операції.

8. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної практики з технології виробництва і переробки продукції тваринництва для спеціальності 204 – Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва.
2. Вертійчук А.І, Маценко М.І. Технологія виробництва продукції тваринництва. – К.: Урожай, 1995. – 376с.
3. Вівчарство /Л.Г. К. Даниленко, І.Н. Топиха, В.В. Кулик та ін. – К.: Урожай, 1989.

4. Годівля сільськогосподарських тварин /В.Я. Максаков, М.І. Мосолов, О.І. Бондарев та ін. – К.: Урожай, 1987.
5. Гольцблат А.И., Ерохин А.И., Ульянов А.Н. Селекционно-генетические основы повышения продуктивности овец. – Л.: Агропромиздат, 1988.
6. Гопка Б.М., Хоменко М.П., Павленко П.М. Конярство. – К.: Вища школа, 2004. – 320с.
7. Горанов И., Гараничева К. Технологические машинные комплексы в овцеводстве. – М.: Агропромиздат, 1987.
8. Деревянко О.Ф., Кустова Т.Я. Овцеводство, козоводство и технология производства шерсти и мяса. – К.: Высшая школа, 1990. – 325с.
9. Деталізовані норми годівлі сільськогосподарських тварин: Довідник /за ред. М.Т. Ноздріна/. – К.: Урожай, 1991. – 344с.
10. Довідник з виробництва свинини /За ред. В. П. Рибалко. – Х.: Еспада, 2001.
11. Довідник поживності кормів /М.М. Карпусь, С.І. Карпович, А.В. Малієнко та ін. – К.: Урожай, 1988.
12. Довідник птахівника /За ред. М.І. Сахацького. – Х., 2001.
13. Зубець М.В., Тимченко О.Г., Козир В.С. Довідник по м'ясному скотарству. – К.: Урожай, 1994.
14. Інтенсифікація промислового свиноводства / Г.С. Походня, Ю.В. Засуха, Л.Н. Цицюрский и др. – К.: УСХА, 1994.
15. Інтенсивна технологія виробництва свинини / В.П. Рибалко, Б.В. Баньковський, В.Ф. Коваленко та ін.; за ред. В.П. Рибалко. – К.: Урожай, 1991.
16. Інтенсивні методи використання молочного стада /В.І. Костенко, А.Я. Маньковський, Г.В. Танцуров та ін. – К.: Урожай, 1990.
17. Коваленко М.К., Александров С.М., Векслер С.А. Промислова технологія в молочному скотарстві. – К.: Урожай, 1986.
18. Кулик В.В. Інтенсивні технологія у вівчарстві. – К.: Урожай, 1990.
19. Лановська М.Г. та ін. Тваринництво.-К.; Вища школа, 1993.-335с.
20. Ломакин А.И. Организационно-технологические методы увеличения производства яиц и мяса кур. – Саратов: Изд-во Саратов. ун-та, 1991.
21. Методичні рекомендації щодо застосування спеціалізованих форм первинних документів з обліку виробничих запасів в сільськогосподарських підприємствах. Затверджено наказом Міністерства аграрної політики України від 21 грудня 2007 року №929
22. Методичні рекомендації щодо застосування спеціалізованих форм первинних документів з обліку довгострокових та поточних біологічних активів в сільськогосподарських підприємствах. Затверджено наказом Міністерства аграрної політики України від 21 лютого 2008 р. № 73
23. Науково-технічний прогрес у молочному скотарстві /В.П. Славов, Ю.М. Карасик, В.І. Власов та ін. – К.: Урожай, 1992.
24. Нормативно-правові акти з питань ідентифікації і реєстрації тварин. – К.: ТОВ “КТШ-Принт”, 2004. – 92 с.
25. Основи технологій виробництва продукції тваринництва /за ред. Кулика М.Ф./. – К.: Сільгоспосвіта, 1994. – 432с.

26. Пабат В.О., Маньковський А.Я. Технологія продуктів забою. – К., 2000.
27. Пигарев Я.В., Столляр Т.А., Шумков Е.Г. Технология производства продуктов птицеводства и их переработка. – Изд. 3-е, перераб. и доп. – М.: Агропромиздат, 1991.
28. Племінні ресурси України /Упор. Ю.Ф. Мельник, М.І. Агафонов. – К.: Аграрна наука, 1998.
29. Практикум із свинарства і технології виробництва свинини /В.А. Герасимов та ін./ – К.: Урожай. 1995. – 176с.
30. Преобразование генофонда пород М.В. Зубец, Ю.М. Карасик, В.П. Буркат; под ред. М.В. Зубца. – К.: Урожай, 1990.
31. Прогрессивные способы выращивания и содержания гусей и уток /Ш.А. Альксисов. – М.: ВНИИ ТЭИагропром, 1992.
32. Промышленное птицеводство /Ф. Ф. Алексеев, М. А. Асриян, Н.Б. Бельченко и др. – М.: Агропромиздат, 1991.
33. Проценко М.Ю. та ін. Розведення сільськогосподарських тварин. – К.: Вища школа, 1987. – 247с.
34. Ресурсосберегающая технология производства мяса бройлеров /Под ред. Т.А. Столляра и др. – Загорск, 1990.
35. Рибалко В.П., Буркат В.П. Березовський М.Д. Генофонд, оцінка та використання свиней. – К.: Слов'янський діалог, 1994.
36. Свинарство і технологія виробництва свинини. – К.: Урожай, 1996. – 352с.
37. Селекційно-технологічна система виробництва свинини на Україні (технологічний проект). – К.: УНДУС, 1991.
38. Скотарство і технологія виробництва молока та яловичини. – К.: Урожай, 1995. – 472с.
39. Технологія виробництва молока та яловичини: підручник / В.І. Костенко. – К.: Ліра, 2018. – 672 с.
40. Технологія виробництва і переробки мяса уток /Под ред. Г.А. Тардатьяна, Н.С. Ковацкого. – Загорск, 1991.
41. Технологія содержания мясных кур в клеточных батареях /Под ред. Т.А. Столляра. – Загорск, 1991.
42. Технологія виробництва продукції тваринництва /О.Т. Бусенко, В.Д. Столюк, В.Д. Уманець та ін.; За ред. О.Т. Бусенко. – К.: Аграрна освіта, 2001. – 432 с.
43. Технологія виробництва продукції тваринництва /О.Т. Бусенко, В.Д. Столюк, О.Й. Могильний та ін.; За ред. О.Т. Бусенко. – К.: Вища освіта, 2005. – 496 с.
44. Технологія виробництва продукції тваринництва /О.Т. Бусенко, В.Є. Скоцик, М.І. Маценко та ін.; За ред. О.Т. Бусенко. – К.: Агроосвіта, 2013. – 492 с.: іл.
45. Удосконалення технолога виробництва м'яса індиків /В.Ф. Каравашенко, В.І. Бесулін, Е.А. Дуюнов та ін. – К.: Урожай, 1990.
46. Штомпель М.В. Про золоте руно і сірій смушок. – К.: Урожай, 1992.

Інформаційні ресурси

1. <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1249>

2. <http://svynarstvo.in.ua/>
3. <http://tvarynnyctvo.ru/>
4. <http://agroua.net/animals/>
5. <http://www.konevodstvo.org/>
6. <http://konevodstvo.su/>
7. <http://ruhorses.ru/index.html>
8. <http://www.horses.dp.ua/>
9. <http://www.kazequestrian.org/>
10. <http://www.agro-business.com.ua/>
11. <http://www.agrosoyuz.com/ua/konsalting/molochnoe-zhivotnovodstvo/>
12. <http://www.milkua.info/uk/>
13. <http://kombikorm.com.ua/news/>
14. <http://www.ptahy.org.ua/>
15. <http://www.ptizevod.narod.ru/>
16. <http://www.usapeec.ru/>
17. <http://kiz.su/>
18. <http://www.zverovodstvo.ru/>
19. <http://krolikovod.com/phpforum/>
20. <http://niipzk.ru/>

9. Форми і методи контролю та проведення підсумків практики

За результатами проходження практики з технології виробництва і переробки продукції тваринництва студент складає залік. Для зарахування практики студент повинен бути присутнім на теоретичних заняттях, які передували самостійній практичній роботі, приймати участь у виконанні практичних робіт. Проведення заліку полягає у перевірці керівником практики правильності виконання студентом індивідуальних завдань.

Згідно із чинним Положенням про екзамени та заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України, кожен студент оцінюється за 100 бальною шкалою і далі переводиться в оцінки за національною шкалою.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	зараховано
82-89	
74-81	
64-73	
60-63	
35-59	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Контрольні запитання

1. Видовий і хімічний склад кормів.
2. Аналіз кормів для тварин і визначення поживності
3. Технологія заготівлі та приготування різних видів кормів.
4. Зберігання сіна, силосу, коренеплодів, зернових кормів.
5. Організація процесів виробництва і продажу продукції
6. Придатність тварин для машинного доїння.
7. Види доїльних установок і доїльних апаратів.
8. Способи утримання різних видів тварин.
9. Щомісячні звіти по тваринництву.
10. Форми документів з обліку продукції тваринництва, споживання кормів, заробітної плати.
11. Технологія виробництва козиного молока.
12. Технологія виробництва продукції козівництва.
13. Основні питання технології свиней.
14. Породи свиней
15. Організація забою свиней.
16. Категорії підприємств по розведенню птиці.
17. Способи утримання птиці.
18. Основні питання технології птахівництва.
19. Породи та кроси птиці
20. Способи утримувати овець.
21. Породи овець
22. Проведення стрижки овець, оцінка класу вовни.
23. Основні технологічні питання у вівчарстві
24. Основні технологічні питання у кролівництві
25. Породи кролів
26. Основні технологічні питання в конярстві.
27. Організація спортивних випробувань коней.
28. Породи коней